

ХРОНІКА

*Лілія Дідун***Круглий стіл «Фразеологія та фразеографія в парадигмі сучасних досліджень: теорія, практика, перспективи (До 100-річчя з дня народження кандидата філологічних наук, старшого наукового співробітника Лідії Андронівни Юрчук)» (11 квітня 2023 р.)**

11 квітня 2023 року в Інституті мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України відбувся круглий стіл «Фразеологія та фразеографія в парадигмі сучасних досліджень: теорія, практика, перспективи (До 100-річчя з дня народження кандидата філологічних наук, старшого наукового співробітника Лідії Андронівни Юрчук)». Захід був організований в онлайн-режимі за допомогою комунікаційних технологій платформи «Zoom». У науковому заході взяли участь дослідники з різних міст України: Київ, Львів, Вінниця, Кривий Ріг.

Доповідачі вшанували пам'ять відомого українського лексикографа і фразеолога, лауреата Державної премії в галузі науки, кандидата філологічних наук, старшого наукового співробітника Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні Лідії Андронівни Юрчук (06.04.1923 – 06.06.2011).

Відкрив захід вітальним словом директор Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, член-кореспондент НАН України, доктор філологічних наук, професор *Б. М. Ажнюк*, побажавши всім учасникам наукового зібрання плідної роботи і наголосивши на тому, що результати цього обговорення збагатять українське мовознавство новими фразеологічними розвідками й ушанують пам'ять знаного лексикографа і фразеолога Лідії Андронівни Юрчук, чий науковий здобуток є важливим внеском у розвиток мовознавчої науки, а праці незмінно слугують дослідникам.

Учасники круглого столу із зацікавленням слухали виступи доньок Лідії Андронівни – кандидата економічних наук *О. В. Юрчук* (Дипломатична академія України імені Геннадія Удовенка при Міністерстві закордонних справ України; доповідь «*Мамо, з ювілеєм!*») та професора кафедри економіки *Л. В. Швець* (Національний транспортний університет, м. Київ; доповідь «*Згадуючи Маму*»), які поділилася теплими спогадами про маму.

На пленарному засіданні виступив директор Інституту української мови НАН України, доктор філологічних наук, професор *П. Ю. Гриценко* з доповіддю «*Деякі аспекти вивчення діалектної фразеології*». У доповіді кандидата філологічних наук *І. С. Гнатюк* (Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України) «*Лідія Андронівна Юрчук: життєвий шлях, творчий доробок, наукова спадщина*» йшлося про дослідницьку спа-

дщину Лідії Андронівни, її наукове життя. Учасники та гості круглого столу з вдячністю слухали кандидата філологічних наук *В. М. Білоноженко*, яка у своєму виступі «*Спогади про спільну словникарську працю*» розповіла про наукові пошуки й роботу зі своєю колишньою колегою Лідією Андронівною. На пленарному засіданні були заслухані також доповіді кандидата філологічних наук *І. А. Самойлової* (Інститут української мови НАН України) «*Лідія Андронівна Юрчук: із наукового доробку лексиколога й лексикографа*», яка аналізувала праці Лідії Андронівни, та доповідь професора *Л. І. Даниленко* (Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України) «*Динаміка фразеологічної термінології слов'янських мов*».

Після пленарного засідання робота круглого столу продовжилася у двох секціях: «*Фразеологія в сучасній лінгвопарадигмі. Фразеологічний і фразеографічний опис української мови. Фразеологічний і фразеографічний опис германських і романських мов*» та «*Розвиток теорії фразеографії. Фразеологічний і фразеографічний опис слов'янських мов. Питання пареміології*». Першу секцію очолювали *В. П. Пономаренко* та *Г. Г. Демиденко*. У ході роботи секції доповіді представили *О. О. Залужна* («До питання розмежування термінів фразеологізм та ідіома в сучасній українсько- та англійськомовній фразеографії», м. Вінниця), *О. І. Скопненко* («Українська фразеологія та деколонізація: екзистенційні питання та спроба прогностикону», м. Київ), *В. П. Пономаренко* («Лінгвоніми у фразеології європейських мов: компаративні аспекти», м. Київ), *С. С. Єрмоленко* («Фразеологія і епонімія: до питання про системний статус фразеологізмів із власними назвами», м. Київ), *Р. В. Міняйло* («Рибальська фразеологія в балтійсько-чорноморському мовному просторі», м. Харків), *В. М. Супрун* та *Л. В. Супрун* («Семантична типологія фразеологічних одиниць з антонімічними конститuentами», м. Рівне), *Л. В. Дика* («Фразеологічні одиниці в мові сучасного діалектоносія», м. Київ), *Г. Г. Демиденко* («Етнокультурне маркування невербальної поведінки українців (на матеріалі поліської фразеології)», м. Кривий Ріг), *Т. В. Цимбалюк-Скопненко* («Мова художнього перекладу і проблема поповнення фраземного фонду сучасної української літературної мови», м. Київ), *Л. В. Аніщенко* («Фразеологізми з компонентами-етнонімами у французькій мові. Семантика і структура (на матеріалі одиниць зі складниками *allemands, anglais, français*)», м. Київ).

Модераторами другої секції були *І. А. Аскерова* та *І. М. Мирошніченко*. Своїми напрацюваннями з учасниками наукового зібрання поділилися *І. А. Аскерова* («Польська емотивна фразеологія: лінгводидактичний аспект», м. Київ), *Т. Я. Марченко* («Стійкі сполучення слів у Сербсько-українському словнику», м. Київ), *І. М. Мирошніченко* та *А. Г. Вільчинська* («Польські традиції укладання фразеологічних словників», м. Київ), *Д. Ю. Сизонов* («Неофразеологія в медіалінгвістичних вимі-

рах», м. Київ), *О. В. Малаш* («Фразеологізми болгарської мови як засіб мовного портретування (на матеріалі текстів Кірила Топáлова)», м. Київ), *Т. О. Мороз* («Поняття паремія в мовознавстві», м. Київ), *С. І. Терещенко* («Демонологічний компонент у вигуківих фразеологізмах білоруської мови (на матеріалі текстів В. Короткевича)», м. Київ), *Н. М. Шарманова* («Кліше крізь призму соціальних комунікацій», м. Кривий Ріг), *Г. Ю. Радкевич* («Здобутки української фразеографії та її значення для етнолінгвістичних студій», м. Київ), *Л. І. Дідун* («Фразеологізми на позначення якості в мовній картині світу українців», м. Київ).

Відзначимо широту дискусійних напрямів круглого столу, у яких доповідачі розглянули творчий доробок та наукову спадщину Л. А. Юрчук, пригадали життєвий шлях дослідниці. Промовці у своїх розвідках звернулися до таких актуальних проблем сучасних фразеології та фразеографії: фразеологія в сучасній лінгвопарадигмі; класифікаційні параметри фраземи; широке та вузьке розуміння фраземіки; національно-культурний компонент у структурі фразеологізму; етнокоди духовної культури у фраземіці української мови; розвиток теорії фразеографії; фразеографічний опис слов'янських, германських, романських і балтійських мов; історія української фразеографії; тематико-ідеографічний опис літературної та ареальної фразеологічних підсистем мови та перспективи фразеологічних студій в українському мовознавстві.

Наукова спільнота вшанувала пам'ять фразеолога й лексикографа Лідії Андронівни Юрчук низкою ґрунтовних доповідей, активними дискусіями на пленарному засіданні та секціях й теплими спогадами про спільну працю з Ювіляркою на мовознавчій ниві. Представлені наукові розвідки стали потужним внеском до опрацювання кола актуальних питань сучасної фразеології та фразеографії.

За результатами роботи Круглого столу буде опубліковано збірник тез доповідей «Фразеологія та фразеографія в парадигмі сучасних досліджень: теорія, практика, перспективи (До 100-річчя з дня народження кандидата філологічних наук, старшого наукового співробітника Лідії Андронівни Юрчук)».

Liliia Didun

Round table "Phraseology and phraseography in the paradigm of modern research: theory, practice, perspectives (To the 100th anniversary of the birthday of candidate of philological sciences, senior researcher Lilia Andronivna Yurchuk)" (April 11, 2023)